

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ARCHYVARO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Mindaugo g. 8, 03107 Vilnius,
tel. (8 5) 265 1137, faks. (8 5) 265 2314, el. p. lvat@archyvai.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188697087

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų
 tarnybai

Kopija Lietuvos Respublikos kultūros
 ministerijai

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ARCHYVARO TARNYBOS IR JAI PAVALDŽIŲ VALSTYBĖS ARCHYVŲ VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, VERTINIMAS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 10 straipsniu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 2-229, 7 punktu ir atsižvelgiant į Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246, buvo atliktas Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos ir jai pavaldžių valstybės archyvų veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimas. Nustatant ir vertinant korupcijos pasireiškimo tikimybę buvo atliekama Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos ir valstybės archyvų veiklą reglamentuojančių teisės aktų analizė, peržiūrėti vidaus dokumentai, atlikta pasirinktų veiklos sričių atitikties Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams analizė.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2021 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. VE-16 patvirtintame Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, sąrašė numatytos šios rizikingos veiklos sritys:

1. **Ūkio subjektų priežiūros vykdymas** (atitiko tuomet galiojusio Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 2 punkte, o šiuo metu atitinka Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų 10.2 papunktyje numatytą kriterijų „Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas“);

2. **Licencijų teikti dokumentų saugojimo paslaugas išdavimas** (atitiko tuomet galiojusio Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 4 punkte, o šiuo metu atitinka Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų 10.4 papunktyje numatytą kriterijų „Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu“);

3. Leidimų išvežti dokumentus iš Lietuvos Respublikos išdavimas (atitiko tuomet galiojusio Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 4 punkte, o šiuo metu atitinka Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų 10.4 papunktyje numatytą kriterijų „Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu“);

4. Viešųjų pirkimų organizavimas (atitiko tuomet galiojusio Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 5 punkte, o šiuo metu atitinka Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų 10.5 papunktyje numatytą kriterijų „Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kito viešojo sektoriaus subjekto patvirtinimo.“).

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą ir vertinimą Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyboje atliko Veiklos administravimo ir finansų skyriaus vyriausioji specialistė Asta Baranauskienė. Analizuotas laikotarpis – 2022 m. sausio– rugsėjo mėnesiai.

Vertinimo išvadoje pateikiama ir apibendrinta informacija apie pavaldžių įstaigų – valstybės archyvų – 2022 m. analizuotą konkrečią sritį – viešųjų pirkimų organizavimą.

Lietuvos valstybės naujojo archyvo korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko šio archyvo Dokumentų saugojimo ir informacijos skyriaus vedėja Ingrida Dranseikienė ir l. e. Dokumentų valdymo priežiūros skyriaus vedėjo pareigas Dovydas Mozūras.

Lietuvos centrinio valstybės archyvo korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko šio archyvo Bendrųjų reikalų skyriaus vyriausioji specialistė Lilija Voiniuš ir to paties skyriaus vyriausioji specialistė Lina Kargertaitė.

Lietuvos ypatingojo archyvo korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko archyvo direktoriaus pavaduotojas Kęstas Remeika.

Lietuvos valstybės istorijos archyvo korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko šio archyvo direktoriaus pavaduotojas Aleksej Pozniakov.

Vilniaus regioninio valstybės archyvo korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko šio archyvo vyriausiasis patarėjas Romas Raginskas.

Kauno regioninio valstybės archyvo korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko šio archyvo Dokumentų valdymo skyriaus vedėja Kristina Stanišauskė.

Klaipėdos regioninio valstybės archyvo korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko archyvo direktorius Edmundas Bareiša.

Šiaulių regioninio valstybės archyvo korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko archyvo direktorius Armantas Mockevičius.

Lietuvos literatūros ir meno archyvo korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko archyvo direktorius Juozapas Blažiūnas.

Ūkio subjektų priežiūros vykdymas

Valstybės archyvai, vykdantys dokumentų valdymo priežiūrą, atitinka kriterijų **„Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas“**.

Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatyme įtvirtinta, jog valstybės archyvai pagal kompetenciją prižiūri, kaip įgyvendinami teisės aktuose nustatyti dokumentų ir archyvų valdymo ir naudojimo reikalavimai. Šiuo metu Lietuvos valstybinę archyvų sistemą sudaro Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba ir 9 valstybės archyvai (su filialais). Septyni iš šių valstybės archyvų vykdo įstaigų priežiūrą. Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-153 „Dėl valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių, perduodančių dokumentus valstybės archyvams, sąrašo patvirtinimo“ yra patvirtintas Valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių, perduodančių dokumentus valstybės

archyvams, sąrašas. Vadovaudamiesi patvirtintu sąrašu, archyvai vykdo dokumentų ir archyvų valdymo ir naudojimo reikalavimų laikymosi priežiūrą jiems priskirtose įstaigose. Patikrinimai prižiūrimose įstaigose planuojami ir įtraukiami į Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos strateginį veiklos planą. Lietuvos valstybės istorijos archyvas ir Lietuvos ypatingasis archyvas įstaigų priežiūros nevykdo.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2013 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. V-54 yra patvirtintas Valstybės archyvų atliekamų patikrinimų tvarkos aprašas, nustatantis patikrinimų, valstybės archyvų atliekamų valstybės ir savivaldybių institucijose, įstaigose ir įmonėse, įrašytose į Lietuvos vyriausiojo archyvaro patvirtintą Valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių, perduodančių dokumentus valstybės archyvams, sąrašą, tvarką ir jų rezultatų įforminimo procedūras. Šiuo tvarkos aprašu privalo vadovautis visi valstybės archyvai, tad galima teigti, jog šiuo metu šioje archyvų veiklos srityje yra pakankamas teisinis reglamentavimas, o nustatytos konkrečios patikrinimų vykdymo procedūros apriboja didesnę darbuotojų veiksmų laisvę atliekant patikrinimus.

Detalias vertinimo išvadas **dėl valstybės archyvų atliekamų patikrinimų** Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai praėjusiais metais pateikė visi valstybės archyvai, vykdantys jiems priskirtą įstaigų priežiūrą. Apibendrinta išvada buvo pateikta Specialiųjų tyrimų tarnybai ir Kultūros ministerijai. Konstatuota, kad nors išanalizuota veiklos sritis ir turi formalios atitikties Korupcijos prevencijos įstatyme (tuomet galiojusioje redakcijoje) nustatytiems kriterijams požymių, tačiau išsamus valstybės archyvų veiklos teisinis reglamentavimas, konkrečiai apibrėžtos darbuotojų funkcijos, pakopinė sprendimų priėmimo bei peržiūros tvarka, taikomos vidaus kontrolės priemonės, sudarančios galimybę laiku identifikuoti esamus trūkumus ir numatančios priemonės juos pašalinti, leidžia teigti, jog korupcijos pasireiškimo tikimybė analizuotoje srityje yra minimali, todėl šiais metais šios srities nenumatoma detaliau nagrinėti.

Viena iš Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos funkcijų yra teisės aktų nustatyta tvarka išduoti licencijas fiziniams ir juridiniams asmenims teikti dokumentų saugojimo paslaugą. Dokumentų ir archyvų įstatyme įtvirtinta, jog Lietuvos vyriausiasis archyvaras ar jo pavedimu valstybės archyvai yra įgalioti tikrinti, kaip licencijos teikti dokumentų saugojimo paslaugas turėtojas laikosi licencijuojamos paslaugos teikimo sąlygų.

Planinių ir neplaninių patikrinimų atlikimo tvarka reglamentuota Licencijų teikti dokumentų saugojimo paslaugą turėtojų planinių ir neplaninių patikrinimų tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. V-119 „Dėl licencijų teikti dokumentų saugojimo paslaugą turėtojų planinių ir neplaninių patikrinimų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Planinių patikrinimų planas yra patvirtinamas Lietuvos vyriausiojo archyvaro įsakymu ir skelbiamas Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos interneto svetainėje. Pagal poreikį gali būti atliekami ir neplaniniai ūkio subjektų patikrinimai. Atsižvelgiant į tai, kad prižiūrimų ūkio subjektų skaičius yra itin nedidelis – 12, ši veiklos sritis nelaikytina pagrindine įstaigos veikla, nes apima tik labai nedidelę Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos funkcijų dalį.

Teisės aktai numato, jog licencijuojamą dokumentų saugojimo veiklą vykdančio ūkio subjekto licencijuojamos veiklos sąlygos turi būti patikrinamos ne rečiau kaip kartą kas trejus metus. Siekiant išvengti nebūtinės administracinės naštos ūkio subjektams, kiekvieno licencijos turėtojo patikrinimai atliekami ne kasmet, todėl patikrinimų skaičius per metus yra labai nedidelis – Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos darbuotojai atskaitiniu laikotarpiu atliko tik vieną patikrinimą, kuris ir buvo numatytas šių metų Planinių patikrinimų plane. Neplaninių patikrinimų poreikis nebuvo iškilęs. Valstybės archyvams iki šiol nebuvo pavedama atlikti licencijuojamos veiklos vykdymo kontrolės.

Sprendimą dėl planinių ar neplaninių patikrinimų atlikimo bei poveikio priemonių taikymo priima Lietuvos vyriausiasis archyvaras, o patikrinimus atlieka jo įgalioti darbuotojai (ar valstybės archyvai). Jei patikrinimo metu nustatomas mažareikšmis dokumentų saugojimo reikalavimų pažeidimas, kuris gali būti nedelsiant ištaisytas tikrintojo akivaizdoje, Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo 18 straipsnio 10 dalyje numatyta poveikio priemonė neskiriama. Jei nustatyto mažareikšmio dokumentų saugojimo reikalavimų pažeidimo negalima ištaisyti nedelsiant, nustatomas 10 darbo dienų terminas pažeidimui pašalinti, tai pažymint patikrinimo akto pastabų skiltyje. Šis terminas gali būti pratęstas vieną kartą. Jei per nurodytą terminą mažareikšmis pažeidimas nėra ištaisomas, licencijos turėtojas įspėjamas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą. Valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį, atliekantys licencijuojamos veiklos vykdymo kontrolę, neturi įgaliojimų taikyti sankcijų už užfiksuotus pažeidimus. Sankcijas sustabdyti licencijos galiojimą arba panaikinti licencijos galiojimą gali taikyti Lietuvos vyriausiasis archyvaras. Be to, prižiūrimi subjektai savo nuomonę dėl patikrinimų kokybės turi galimybę pareikšti vertinimo anketoje, kuri prieinama įstaigos interneto svetainėje. Anketoje, be kitų klausimų, pateikiamas ir toks klausimas: „Ar bendraudami su mūsų institucijos darbuotojais esate susidūrę su korupcijos apraiškomis? Ar yra pasitaikę atvejų, kai patikrinimą atliekantys darbuotojai tiesiogiai ar netiesiogiai prašė atlygio?“ Per pastaruosius kelerius metus nepasitaikė nė vieno atvejo, kad į šį klausimą būtų atsakyta teigiamai. Skundų dėl patikrinimų kokybės ar tikrintojų profesionalumo taip pat nesulaukiama.

Atsižvelgiant į tai, kad šios srities teisinis reguliavimas yra detalai reglamentuotas, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, funkcijos ir įgaliojimai yra apibrėžti, patikrinimų ir poveikio taikymo priemonių funkcijos yra atskirtos, sprendimų priėmimo ir apskundimo procedūros įtvirtintos teisės aktuose, užtikrintos grįžtamojo ryšio procedūros, konstatuotina, jog korupcijos pasireiškimo tikimybė šioje veiklos srityje yra minimali.

Licencijų teikti dokumentų saugojimo paslaugas išdavimas

Dokumentų saugojimo paslaugų teikimą Lietuvos Respublikoje reglamentuoja Dokumentų ir archyvų įstatymas. Licencijuojama dokumentų saugojimo paslaugų teikimo veikla detalizuota įstatymą įgyvendinančiame teisės akte – Dokumentų saugojimo paslaugos licencijavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. vasario 9 d. nutarimu Nr. 162. Dokumentų saugojimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. V-157, nustato asmenų, siekiančių įgyti licenciją teikti dokumentų saugojimo paslaugą, dokumentų saugojimo ir saugyklų įrengimo reikalavimus.

Paminėtina, jog išduodamų licencijų teikti dokumentų saugojimo paslaugą skaičius nėra didelis. Per vertinamąjį laikotarpį nebuvo išduota nė viena licencija, tačiau trys licencijos buvo patikslintos. Valstybės tarnautojai neturi įgaliojimų vienašališkai spręsti dėl licencijos išdavimo, licencijos galiojimo sustabdymo ar licencijos galiojimo panaikinimo – galutinį sprendimą priima Lietuvos vyriausiasis archyvaras. Atsižvelgiant į tai, jog licencijų išdavimas yra išsamiai reglamentuotas, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, funkcijos ir įgaliojimai yra apibrėžti, sprendimų priėmimo ir apskundimo procedūros įtvirtintos teisės aktuose, darytina išvada, jog korupcijos pasireiškimo tikimybė šioje veiklos srityje yra minimali.

Leidimų išvežti dokumentus iš Lietuvos Respublikos išdavimas

Kita Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos funkcija – teisės aktų nustatyta tvarka išduoti leidimus išvežti dokumentus iš Lietuvos Respublikos. Dokumentų išvežimą iš Lietuvos Respublikos reglamentuoja Dokumentų ir archyvų įstatymas. Leidimų išvežti dokumentus iš Lietuvos Respublikos išdavimo tvarka nustatyta Dokumentų išvežimo iš Lietuvos Respublikos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 15 d. nutarimu Nr. 181. Leidimo išvežti dokumentus iš Lietuvos Respublikos forma patvirtinta Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. V-80. Siekiant aiškesnio teisinio reglamentavimo, Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2021 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. VE-11 buvo patvirtinta Leidimo išvežti dokumentus iš Lietuvos Respublikos už Europos Bendrijos muitų teritorijos ribų formos pildymo metodika.

Leidimų išdavimą koordinuoja Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos Dokumentų ir archyvų valdymo ir naudojimo skyriaus vyriausiasis specialistas, kuriam ši funkcija nustatyta pareigybės aprašyme. Šis valstybės tarnautojas neturi įgaliojimų vienašališkai spręsti dėl leidimo išdavimo – galutinį sprendimą priima Lietuvos vyriausiasis archyvaras.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo 9 straipsniu, taip pat įgyvendinant Valstybinės dokumentų technologinės apsaugos tarnybos prie Finansų ministerijos Teisės ir prevencijos skyriaus 2022 m. kovo 30 d. patikrinimo akte Nr. 59-3 pateiktas rekomendacijas, Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų technologinės apsaugos nustatymo komisijai š. m. gegužės 30 d. buvo pateiktas Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos prašymas svarstyti ir priimti sprendimą dėl standartinės licencijos, numatytos Komisijos 2012 m. lapkričio 9 d. įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 1081/2012 skirtame Tarybos reglamentui (EB) Nr. 116/2009 „Dėl kultūros vertybių eksporto“ 1 priede (Standartinė eksporto licencija) technologinės apsaugos lygio ar polygio.

Dokumentų išvežimo iš Lietuvos Respublikos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 15 d. nutarimu Nr. 181, 6 punkte nustatyta, kad „Aprašo 3 punkte nurodytiems dokumentams negražinamai ar laikinai išvežti iš Lietuvos Respublikos (už Europos Sąjungos muitų teritorijos ribų) būtina turėti Lietuvos vyriausiojo archyvaro išduotą leidimą, kurio forma nurodyta Komisijos reglamente (EEB) Nr. 752/93“. Minimas Reglamentas (EEB) Nr. 752/93 yra panaikintas jau nurodytu Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1081/2012 (17 str.), kartu nurodant, kad „Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal V priede pateiktą atitikmenų lentelę“. Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, taikydama nurodytą reglamentą, numato išduoti standartinę eksporto licenciją.

Per analizuojamą laikotarpį prašymų išduoti leidimą išvežti dokumentus nebuvo gauta. Įvertinant tai, jog leidimų išvežti dokumentus iš Lietuvos Respublikos išdavimas yra išsamiai reglamentuotas, už šią sritį atsakingo valstybės tarnautojo funkcijos ir įgaliojimai apibrėžti, sprendimų priėmimo ir apskundimo procedūros įtvirtintos teisės aktuose, konstatuotina, jog korupcijos pasireiškimo tikimybė šioje veiklos srityje yra minimali.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba ir valstybės archyvai atitinka kriterijų **„Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“**.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaiga. Jos savininko teisės ir pareigos (išskyrus sprendimų dėl reorganizavimo, likvidavimo ir buveinės pakeitimo priėmimą) įgyvendina Lietuvos Respublikos kultūros ministerija.

Dokumentų ir archyvų įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 4 punkte įtvirtinta, jog Lietuvos vyriausiasis archyvaras reglamentuoja dokumentų ir archyvų valstybinio valdymo srities administravimą. Norminių teisės aktų priėmimo procedūra detalizuota Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos darbo reglamente, patvirtintame Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. V-53. Valstybės tarnautojų įgaliojimai ir funkcijos apibrėžti Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos skyrių nuostatuose ir pareigybių aprašymuose.

Valstybės archyvai yra biudžetinės įstaigos, pavaldžios ir atskaitingos Lietuvos vyriausiajam archyvarui. Valstybės archyvus įstatymų nustatyta tvarka steigia, valstybės archyvų nuostatus tvirtina Vyriausybė, administracijų struktūras ir konkretų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičių nustato Lietuvos vyriausiasis archyvaras, neviršydamas Vyriausybės patvirtinto bendro didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai pavaldžiose įstaigose.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba ir valstybės archyvai savarankiškai teikia administracines paslaugas, vadovaudamiesi teisės aktais, reglamentuojančiais teikiama paslauga, bei administracinių paslaugų aprašymais, kuriuos tvirtina Lietuvos vyriausiasis archyvaras ir valstybės archyvų direktoriai.

Tiek Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai, tiek valstybės archyvams yra suteikti įgaliojimai priimti sprendimus dėl administracinių nuobaudų skyrimo už Administracinių nusižengimų kodekse numatytus dokumentų valdymo pažeidimus – Nacionalinio dokumentų fondo dokumentų sugadinimą, praradimą ar neteisėtą sunaikinimą, atsisakymą perduoti Nacionalinio dokumentų fondo dokumentus, Dokumentų išvežimo iš Lietuvos Respublikos tvarkos pažeidimą, Nacionalinio dokumentų fondo dokumentų valdymą ir (ar) naudojimą reglamentuojančių teisės norminių aktų pažeidimą arba nevykdymą.

Kaip viena iš veiklos sričių, atitinkančių kriterijų „Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“, gali būti išskirta **valstybės archyvų skaityklų darbo organizavimas**. Praėjusiais metais visi valstybės archyvai Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai pateikė detalias vertinimo išvadas, kuriose analizavo šią veiklos sritį. Apibendrinta išvada buvo pateikta Specialiųjų tyrimų tarnybai ir Kultūros ministerijai. Konstatuota, kad nors išanalizuota veiklos sritis ir turi formalios atitikties Korupcijos prevencijos įstatyme nustatytiems kriterijams požymių, tačiau išsamus valstybės archyvų veiklos teisinis reglamentavimas, konkrečiai apibrėžtos darbuotojų funkcijos, pakopinė sprendimų priėmimo bei peržiūros tvarka, taikomos vidaus kontrolės priemonės, sudarančios galimybę laiku identifikuoti esamus trūkumus ir numatančios priemonės juos pašalinti, leidžia teigti, jog korupcijos pasireiškimo tikimybė šioje srityje yra minimali. Šiais metais šios srities nenumatoma detaliau nagrinėti.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro sprendimu, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos“ patvirtintą ketvirtą programos tikslą – užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidrų ir racionalų prekių, darbų ar paslaugų pirkimą vykdant viešuosius pirkimus, 2022 m. valstybės archyvams buvo nurodyta išsamiau panagrinėti kitą veiklos sritį, kurioje gali egzistuoti korupcijos **pasireiškimo tikimybė, – viešųjų pirkimų organizavimą**. Archyvai pasirinko analizuoti skirtingus laikotarpius – vieni nagrinėjo 2021–2022 m. I pusmečio duomenis, kiti 2021 metų duomenis, o Lietuvos centrinis valstybės archyvas 2020 m. II pusmečio – 2022 m. I pusmečio duomenis, todėl susistemintų konkrečių metų duomenų nėra galimybės pateikti – galima įžvelgti tik bendras tendencijas.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyboje analizuoti viešųjų pirkimų organizavimo srities 2022 m. duomenys, nes ši veiklos sritis buvo detalai analizuota 2020 m.

Atliktos analizės tikslas – nustatyti analizuojamą veiklos sritį veikiančius išorinius, vidinius ar kitus rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai, ir, jei yra poreikis, numatyti prevencines priemones analizės metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu buvo atlikta šią sritį reglamentuojančių teisės aktų analizė, peržiūrėti vidaus dokumentai, darbo tvarka surinkta informacija apie analizuojamuoju laikotarpiu atliktus viešuosius pirkimus, išskirti rizikingi aspektai (neskelbiami pirkimai, pirkimai iš vieno tiekėjo, viešųjų pirkimų sutarčių keitimai).

Tiek Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyboje, tiek valstybės archyvuose priimti būtini teisės aktai, susiję su turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, taip pat būtini teisės aktai, įgyvendinantys Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą. Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyboje ir valstybės archyvuose viešųjų pirkimų procesas vykdomas vadovaujantis Europos Sąjungos tiesiogiai taikomais teisės aktais, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2017 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. VE-86 „Dėl Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, archyvų direktorių įsakymais ir kitais vidiniais teisės aktais, kuriais sudarytos viešojo pirkimo komisijos, paskirti viešųjų pirkimų organizatoriai, patvirtinti viešųjų pirkimų planavimo dokumentai.

Planuoti numatomus pirkimus ateinantiems metams pradedama kiekvienų metų IV ketvirtį. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo ir Numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodika, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1S-94 „Dėl Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodikos patvirtinimo“, apskaičiuojamos numatomų pirkimų vertės, Lietuvos vyriausiajam archyvarui (arba atitinkamai – valstybės archyvų direktoriams) pateikiamas tvirtinti Numatomų atlikti supaprastintų viešųjų pirkimų planas, o planuojamų vykdyti viešųjų pirkimų suvestinė ne vėliau kaip iki kovo 15 d. skelbiama Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) ir įstaigų interneto svetainėse. Taip pat iš anksto skelbiami pirkimų, išskyrus mažos vertės pirkimus, techninių specifikacijų projektai. Prireikus pirkimų planas peržiūrimas ir tikslinamas.

Prekių, paslaugų ir darbų supaprastintų viešųjų pirkimų būdus, jų atlikimo tvarką ir susijusias procedūras Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyboje reglamentuoja Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2017 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. VE-86 „Dėl Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Atitinkamą teisės aktą yra pasitvirtinęs ir kiekvienas valstybės archyvas: Lietuvos centrinio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas archyvo direktoriaus 2018 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. V1-12 (atnaujintas 2022 m. kovo 21 d.; tuo pačiu įsakymu patvirtinta nauja Konfidencialumo pasižadėjimo forma, pakeista Viešojo pirkimo komisijos sudėtis; Viešųjų pirkimų organizavimo, vykdymo ir vidaus kontrolės Lietuvos ypatingajame archyve tvarkos aprašas, patvirtintas archyvo direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. V1-61 „Dėl Viešųjų pirkimų organizavimo, vykdymo ir vidaus kontrolės Lietuvos ypatingajame archyve tvarkos aprašo patvirtinimo“; Lietuvos valstybės istorijos archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir

vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas archyvo direktoriaus 2017 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. R1-31 „Dėl Lietuvos valstybės istorijos archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“; Klaipėdos regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas archyvo direktoriaus 2018 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 1V-18 „Dėl viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo; Lietuvos valstybės naujojo archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklės, patvirtintos archyvo direktoriaus 2022 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 6V-23 „Dėl Lietuvos valstybės naujojo archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklių patvirtinimo“; Kauno regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų tvarkos aprašas, patvirtintas archyvo direktoriaus 2021 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. (3.52 E) T-5 „Dėl Kauno regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų tvarkos aprašo tvirtinimo“; Šiaulių regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas archyvo direktoriaus 2018 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. V-9 „Dėl Šiaulių regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“; Vilniaus regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas archyvo direktoriaus 2017 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. V-47 „Dėl Vilniaus regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Vilniaus regioninio valstybės archyvo direktoriaus 2018 m. liepos 27 d. įsakymas Nr. V-34 „Dėl Vilniaus regioninio valstybės archyvo direktoriaus 2017 m. rugsėjo 15 d. įsakymo Nr. V-47 „Dėl Vilniaus regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“; Lietuvos literatūros ir meno archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas archyvo direktoriaus 2019 m. kovo 27 d. Nr. V1-2 įsakymu „Dėl Lietuvos literatūros ir meno archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“).

Sie vidaus teisės aktai nustato tarptautinių, supaprastintų ir mažos vertės pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarką, apimančią įstaigos poreikių nustatymą, pirkimų planavimą ir iniciavimą, pasirengimą pirkimams, jų vykdymą, pirkimo sutarties sudarymą ir įgyvendinimą. Juose, be kita ko, numatyta, jog pirkimus gali vykdyti Viešųjų pirkimų komisija bei pirkimų organizatoriai, o komisija sudaroma ir pirkimų organizatoriai skiriami Lietuvos vyriausiojo archyvaro (arba atitinkamai – valstybės archyvo direktoriaus) įsakymu. Šiuose vidaus dokumentuose numatyta, kad pirkimų organizatorius gali vykdyti supaprastintus pirkimus per Centrinę perkančiąją organizaciją, jei ši yra sudariusi atitinkamų prekių, paslaugų ar darbų preliminarų sutartis.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2019 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. VE-54 yra sudaryta Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos viešojo pirkimo komisija, atskaitinga Lietuvos vyriausiajam archyvarui, ir patvirtintas šios komisijos darbo reglamentas. Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2022 m. rugsėjo 13 d. įsakymu Nr. VE-39 yra sudaryta Viešojo pirkimo komisija projektui „Informacinių sistemų ir registru įrašų ilgalaikio išsaugojimo ir perdavimo į valstybės archyvus sukūrimas užtikrinant tokių įrašų vieningą prieigą vartotojams“ įgyvendinti, atskaitinga Lietuvos vyriausiajam archyvarui, ir patvirtintas šios komisijos darbo reglamentas.

Viešojo pirkimo komisijos įstaigos vardu pagal joms suteiktus įgaliojimus Lietuvos vyriausiojo archyvaro pavedimu organizuoja ir atlieka įstaigos viešuosius pirkimus. Komisijų sprendimai priimami laikantis lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų, o jų savarankiškumas garantuojamas suteikta teise atsisakyti vykdyti pavedimus, prieštaraujančius Viešųjų pirkimų įstatymui ir kitiems teisės aktams. Komisijos nariai yra informuoti apie pareigą nusišalinti esant galimam interesų

konfliktui, tačiau ataskaitiniu laikotarpiu nė vienam darbuotojui neiškilo poreikio įgyvendinti šią pareigą.

Pirkimų organizatoriai Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyboje yra paskirti Lietuvos vyriausiojo archyvaro įsakymais. Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas nustato, kad pirkimų organizatoriai vykdo mažos vertės pirkimus.

Paraišką atlikti supaprastintą viešąjį pirkimą pirkimo iniciatorius teikia įstaigos dokumentų valdymo sistemos priemonėmis, nurodydamas pirkimo objektą, kiekį ar apimtį, pirkimo būdą, numatomą pirkimo vertę ir kitą svarbią informaciją. Teikiama paraiška vizuojama Veiklos administravimo ir finansų skyriaus vyriausiojo specialisto-vyriausiojo finansininko, jo nesant – Veiklos administravimo ir finansų skyriaus vedėjo, taip užtikrinant išankstinę prevencinę finansinę kontrolę. Lietuvos vyriausiojo archyvaro sprendimas dėl pirkimo organizavimo ir atlikimo taip pat įforminamas dokumentų valdymo sistemos priemonėmis.

Tais atvejais, kai pirkimą atlieka pirkimo organizatorius, pildoma nustatytos formos tiekėjų atrankos pažyma, išskyrus atvejus, kai apklausiamas vienas tiekėjas arba pirkimo vertė neviršija 200 eurų, ir teikiama susipažinti Lietuvos vyriausiajam archyvarui Tarnybos dokumentų valdymo sistemos priemonėmis. Pirkimo rezultatai fiksuojami Tarnybos dokumentų valdymo sistemos priemonėmis.

Toks pirkimo proceso organizavimas, kai visi pirkimo inicijavimo ir tiekėjų atrankos dokumentai registruojami įstaigos dokumentų valdymo sistemoje ir popierine forma nesudaromi, eliminuoja tikimybę, kad vykdant viešąjį pirkimą dokumentai bus pakeisti ar tikslinami.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2020 m. gegužės 7 d. įsakyme Nr. VE-42 „Dėl pareigų, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašo patvirtinimo“, įtvirtintas reikalavimas darbuotojams, atliekantiems supaprastintus pirkimus, ir darbuotojams, dalyvaujantiems viešųjų pirkimų procedūrose eksperto teisėmis, deklaruoti privačius interesus. Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos darbuotojai, dalyvaujantys viešųjų pirkimų komisijos darbe ir paskirti pirkimų organizatoriais, yra pateikę privačių interesų deklaracijas, pasirašę nešališkumo deklaracijas ir konfidencialumo pasižadėjimus.

Viešojo pirkimo komisijos yra sudarytos ir valstybės archyvuose, o pirkimų organizatoriai paskiriami archyvų direktorių įsakymais arba rezoliucija. Viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo kontrolės taisyklėse numatyta, jog paraišką atlikti supaprastintą viešąjį pirkimą pirkimo iniciatorius teikia įstaigos dokumentų valdymo sistemos priemonėmis, nurodydamas pirkimo objektą, kiekį ar apimtį, pirkimo būdą, numatomą pirkimo vertę ir kitą svarbią informaciją. Teikiama paraiška derinama vyriausiojo specialisto, atsakingo už finansus, taip užtikrinant išankstinę prevencinę finansinę kontrolę. Archyvo direktoriaus sprendimas dėl pirkimo organizavimo ir atlikimo taip pat įforminamas dokumentų valdymo sistemos priemonėmis.

Pagal poreikį valstybės archyvų vidaus teisės aktai atnaujinami (Lietuvos valstybės naujasis archyvas ataskaitiniu laikotarpiu pasitvirtino naujas Viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo kontrolės taisykles (patvirtinta Lietuvos valstybės naujojo archyvo direktoriaus 2022 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 6V-23 „Dėl Lietuvos valstybės naujojo archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklių patvirtinimo“). Jos pakeitė iki tol galiojusį Viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos valstybės naujojo archyvo direktoriaus 2019 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. 6V-8 „Dėl Lietuvos valstybės naujojo archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.)

Poreikį atnaujinti vidaus teisės aktus pateiktoje korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo išvadoje yra deklaruojama ir Lietuvos valstybės istorijos archyvas (Archyvo viešųjų pirkimų procesas susideda iš metinio pirkimo plano parengimo, pirkimų inicijavimo ir vykdymo, sutarčių sudarymo, vykdymo ir kontrolės bei ataskaitų apie viešuosius pirkimus ir skelbimų apie pirkimo sutarčių sudarymą viešinimo, tačiau šiuos veiksmus ar kai kurių jų vykdymui reikalingą nuolatinę darbo grupę nustatantys archyvo vidaus administravimo aktai yra pasenę, priimti 2017 m., nekeisti. Tuo tarpu jų teisiniai pagrindai – VPĮ, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas, Numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodika ir Informacijos viešinimo CVP IS tvarkos aprašo nuostatos per tą laiką ne kartą buvo keičiamos. Tokiu atveju negali būti visiškai atmesta galimybė, kad archyvo vidaus administravimo aktų nuostatos gali neatitikti minėtų aukštesnių teisės aktų aktualių nuostatų. Tokia situacija laikytina galimu vidiniu korupcijos rizikos veiksniu ir siekdamas jį pašalinti Lietuvos valstybės istorijos archyvas numato atsižvelgdamas į aktualias VPĮ, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo, Numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodikos ir Informacijos viešinimo CVP IS tvarkos aprašo nuostatas atnaujinti, o reikalui esant – priimti naujus archyvo vidaus administravimo dokumentus, aiškiai, nuosekliai ir su apibrėžtais terminais nustatančius viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo, organizavimo, vykdymo ir kontrolės veiksmus bei vykdytojus.

Valstybės archyvų darbuotojai, atliekantys supaprastintus pirkimus, nustatyta tvarka yra deklaruojama privačius interesus ir pasirašę nešališkumo deklaracijas bei konfidencialumo pasižadėjimus.

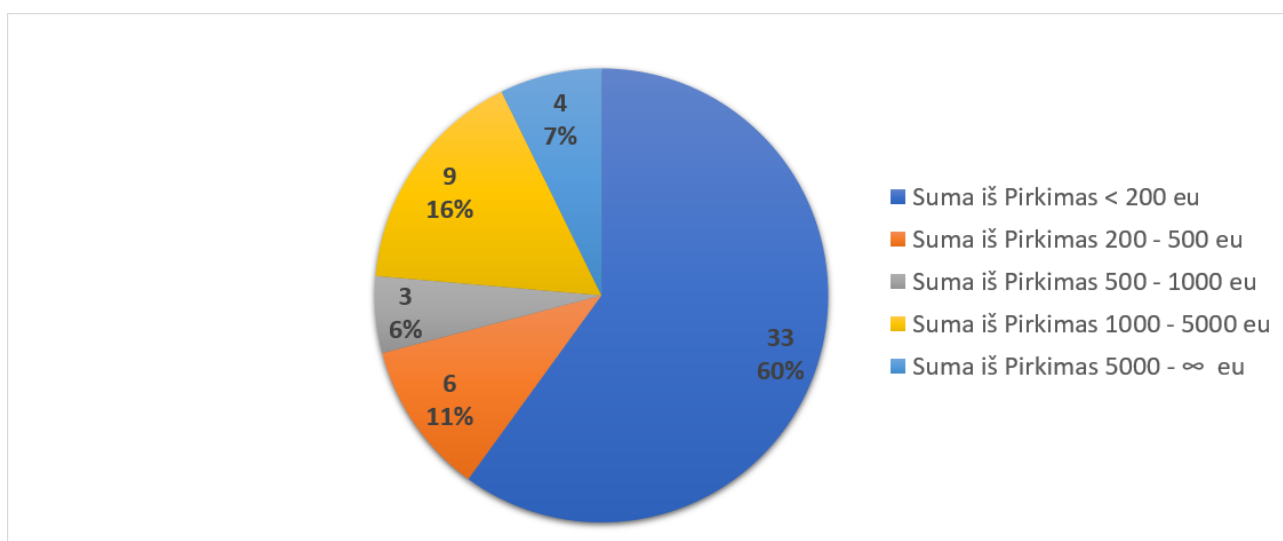
Pažymėtina, kad ataskaitiniu laikotarpiu dauguma archyvų nevykdė pirkimų, viršijančių mažos vertės pirkimų sumas. Pirkimus, viršijančius mažos vertės pirkimų sumas, vykdė tik Lietuvos centrinis valstybės archyvas (6 pirkimai) ir Lietuvos ypatingasis archyvas (1 pirkimas). Vienu archyvų pirkimų organizatoriai naudojami CPO LT katalogo galimybėmis pirkdami kanceliarines prekes, buitines prekes ir kt., kitų (pvz. Klaipėdos regioninio valstybės archyvo, Kauno regioninio valstybės archyvo) – ne, nes pirkimo sumos neviršijo 10 000 eurų. Mažos vertės pirkimai vykdomi neskelbiamos apklausos būdu, įsigyjant papildomus darbus, prekes, paslaugas.

Valstybės archyvų supaprastintus ir tarptautinius viešuosius pirkimus atlieka viešojo pirkimo komisijos, dirbančios pagal patvirtintą darbo reglamentą ir atskaitingos archyvų direktoriams. Viešojo pirkimo komisijos pirmininku, nariais, pirkimų organizatoriumi skiriami tik nepriekaištingos reputacijos asmenys, o siekiant užkirsti kelią pirkimuose kylantiems interesų konfliktams, kaip jie apibrėžiami Viešųjų pirkimų įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje, reikalaujama, kad archyvo ar pagalbinės pirkimų veiklos paslaugų teikėjo darbuotojai, pirkimo iniciatoriai, pirkimo organizatoriai, Viešojo pirkimo komisijos nariai ar ekspertai, stebėtojai, dalyvaujantys pirkimo procedūroje ar galintys daryti įtaką jos rezultatams, pirkimo procedūrose dalyvautų ar su pirkimu susijusius sprendimus priimtų tik prieš tai pasirašę archyvo patvirtintą Konfidencialumo pasižadėjimą ir Viešųjų pirkimų tarnybos kartu su Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija nustatytos formos Nešališkumo deklaraciją. Taip pat šie asmenys turi susipažinti su Viešųjų pirkimų tarnybos parengtomis Etiško elgesio viešuosiuose pirkimuose gairėmis ir Etiško elgesio perkančiojoje organizacijoje atmintine, paskelbtomis Viešųjų pirkimų tarnybos interneto svetainėje <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/etisko-elgesio-viesuosiuose-pirkimuose-gaires-priemone-siekti-aukstesniu-skaidrumo-standartu>.

Visi su pirkimų organizavimu, vykdymu ir vidaus kontrole susiję dokumentai saugomi kartu su pirkimų procedūrų dokumentais Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 97 straipsnyje nustatyta tvarka ir tvarkomi pagal įstaigų dokumentacijos planuose numatytas bylas.

Numatomų atlikti supaprastintų viešųjų pirkimų planai, informacija apie atliktus viešuosius pirkimus, pirkimo procedūrų ataskaitos, pirkimų ataskaitos skelbiami Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos ir valstybės archyvų interneto svetainėje ir CVP IS, vadovaujantis Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 1S-91 „Dėl Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba 2022 m. I pusmetį atliko 55 viešuosius pirkimus, kurių specifika atsispindi pateiktoje diagramoje.

Pirkimai virš 5000 eur su PVM (4):

<https://langelis.archyvai.lt/avilys/actDHSDocumentShow?docOid=842ae89187f311eca9c0e4e5944edf3d>

Pirkimo objektas: Pastato patalpų valymo ir teritorijos priežiūros paslaugų pirkimas
Pirkimas atliktas CVP IS priemonėmis.

<https://langelis.archyvai.lt/avilys/actDHSDocumentShow?docOid=85382074898011eca9c0e4e5944edf3d>

Pirkimo objektas: Galimybių studijos „Centralizuotas valstybinės archyvų sistemos veiklos modelis“ parengimo paslaugos
Pirkimas atliktas CVP IS priemonėmis.

<https://langelis.archyvai.lt/avilys/actDHSDocumentShow?docOid=eb3a5fe4c53611ec8026b4c128b6b6f5>

Pirkimo objektas: Elektros pirkimas (iš atsinaujinančių išteklių – žalioji elektra). Pirkimas planuojamas vykdyti per CPO katalogą, pasirašant 12 mėn. sutartį su galimybe pratęsti sutartį.

Pirkimas atliktas CPO katalogą.

<https://langelis.archyvai.lt/avilys/actDHSDocumentShow?docOid=77ba52e1d5d611ec8026b4c128b6b6f5>

Pirkimo objektas: Pastato ir sklypo techninės priežiūros ir eksploataavimo paslaugų pirkimas
Pirkimas atliktas CVP IS priemonėmis.

Išanalizavus Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos ir valstybės archyvų vidaus dokumentus, kuriuose nustatytos ir aprašytos pirkimų procedūros, galima konstatuoti, kad įstaigose nustatyta tvarka yra pakankama ir aiškiai apibrėžta, o pirkimų procedūros užtikrina nuoseklią, logišką pirkimų proceso eigą ir kontrolę. Viešieji pirkimai organizuojami vadovaujantis patvirtinta viešųjų pirkimų proceso eigos schema – pirkimų procesas susideda iš metinio planavimo proceso, pirkimo inicijavimo ir vykdymo procesų, sutarties sudarymo, vykdymo ir kontrolės bei ataskaitų apie viešuosius pirkimus ir skelbimų apie pirkimo sutarčių sudarymą teikimo ir laimėjusių pasiūlymų ir sutarčių viešinimą. Kiekviename pirkimo etape yra nustatyti atsakingi vykdytojai, jų kompetencija bei terminai, taip pat užtikrinta privaloma kontrolė.

Akcentuotina ir tai, jog visų valstybinės archyvų sistemos įstaigų interneto svetainėse www.archyvai.lt sudaryta galimybė pranešti apie galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ar kitus tapataus pobūdžio teisės pažeidimus. Analizuojamuoju laikotarpiu, kaip ir ankstesniais metais, tokių pranešimų negauta.

Vertinant Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos ir valstybės archyvų analizuotas veiklos sritis, kuriose gali egzistuoti korupcijos pasireiškimo tikimybė, pagal Korupcijos prevencijos įstatyme nustatytus korupcijos tikimybės pasireiškimo nustatymo kriterijus, korupcijos rizikos veiksnių dėl teisinės bazės netobulumo arba nebuvimo, neaiškių ar neskaidrių sprendimų priėmimo, nuolatinio pobūdžio viešųjų pirkimų procedūrų nesilaikymo, netinkamos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo kontrolės ir priežiūros, nenustatyta: analizuojama veikla yra griežtai reglamentuota, teisės aktai nuolat peržiūrimi bei atnaujinami, darbuotojų funkcijos, atsakomybė ir sprendimų priėmimo tvarka yra apibrėžti, esami trūkumai identifikuojami ir imamas priemonių juos pašalinti, tad galima daryti išvadą, jog korupcijos pasireiškimo tikimybė šiose srityse yra minimali.

Dokumentų ir archyvų valdymo ir naudojimo skyriaus vedėja,
laikintai atliekanti Lietuvos vyriausiojo archyvaro funkcijas

Daiva Lukšaitė